

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-10- Nr.

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija teikia Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 133, 168, 214 ir 225 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas). Įstatymo projektas parengtas siekiant:

1. pakeisti užstato skyrimo teisinį reglamentavimą, siekiant užtikrinti, kad baudžiamojo proceso įstatyme būtų įtvirtintas aiškus ir tinkamas aptariamoms kandomosios priemonės skyrimo, pakeitimo ir įvykdymo mechanizmas, kuris suteiktų platesnes galimybes taikyti užstatą, ir sumažintų ydingas galimybes perteklinai skirti ir (ar) pratęsti griežčiausią kdomąją priemonę – suėmimą.

2. užtikrinti, kad aukščiausiųjų grandžių teismai (apygardų ir Lietuvos apeliacinis teismas) efektyviau panaudotų turimus žmogiškuosius išteklius, teisėjų kompetencijas ir patirtį, nagrinėjant tik pačias sudėtingiausias baudžiamąsias bylas, tuo tikslu keičiant skundų dėl atsisakymo pradėti ikiteisminį tyrimą ir ikiteisminio tyrimo nutraukimo nagrinėjimo tvarką bei praplečiant BPK 225 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų baudžiamųjų bylų dėl sunkių nusikaltimų, kuriuos pirma instancija nagrinėja apylinkių teismai, sąrašą.

I. Sprendžiama problema	<p>1. Užstato reglamentavimas vertintinas kaip neišsamus ir sukeliantis esminių praktinių užstato taikymo problemų. Pažymėtina, kad galiojantis ydingas reglamentavimas iš dalies užkerta kelią teismui, net ir matant potencialią galimybę griežčiausią kdomąją priemonę – suėmimą pakeisti švelnesne, jį pakeisti į užstatą. Dėl nepakankamai reglamentuotos užstato skyrimo bei sumokėjimo tvarkos, teismo teisė pakeisti suėmimą į užstatą yra nepagrįstai apribota.</p> <p>2. BPK normų, reglamentuojančių aukščiausiųjų grandžių teismų nagrinėtinų klausimų, analizė atskleidė tai, kad aukštesnės instancijos teismai (apygardų teismai, Lietuvos apeliacinis teismas) nagrinėja pirma ar apeliacine instancija ne tik pačias sudėtingiausias ir pavojingiausias nusikalstamas veikas, tačiau itin didelę dalį savo</p>
-------------------------	---

Tikime laisve

1990 KOVO 11

	žmogiškųjų išteklių skiria pakankamai nesudėtingų baudžiamųjų bylų nagrinėjimui. Taip pat pažymėtina, kad apygardų teismai papildomai yra itin apkrauti su baudžiamųjų bylų nagrinėjimu tiesiogiai nesusijusiomis funkcijomis, tokiomis kaip nesudėtingų ir dažnai nepagrįstų procesinių skundų pertekliniu nagrinėjimu.
II. Siūlomos priemonės	<p>1. Įstatymo projektu siūloma iš esmės pakeisti BPK 133 straipsnį, reglamentuojantį užstato skyrimo bei įmokėjimo tvarką. Įstatymo projektu siūlomi įtvirtinti BPK 133 straipsnio pakeitimai užtikrins aiškų ir visapusiškai pagrįstą kardomosios priemonės užstato skyrimo mechanizmą. Siūlomas įtvirtinti teisinis reglamentavimas iš esmės išspręstų šiuo metu praktinėje kardomųjų priemonių skyrimo ir keitimo veikloje egzistuojančias problemas, susijusias su suėmimo pakeitimu į užstatą bei įtariamąjo teisės žinoti konkretų mokėtino užstato dydį.</p> <p>2. Išplėsti BPK 225 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą sunkių nusikaltimų, dėl kurių baudžiamąsias bylas pirma instancija nagrinėja apylinkių teismai, sąrašą. Taip pat siūloma keisti BPK 168 straipsnio 5 dalyje įtvirtintą ikiteisminio tyrimo pareigūno ar prokuroro nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą apskundimo tvarką, atsisakant galimybės ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartį skusti BPK X dalyje nustatyta tvarka aukštesniajam (apygardos) teismui. Vadovaujantis analogiškais motyvais, yra siūloma atsisakyti BPK 214 straipsnio 4 dalyje įtvirtintos galimybės skusti ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartį dėl aukštesniojo prokuroro nutarimo BPK X dalyje nustatyta tvarka aukštesniajam (apygardos) teismui.</p>
III. Priemonių kaštai	Įstatymo įgyvendinimui papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų neprireiks. Įstatymo projektas leis sutaupyti lėšas, kadangi, tikėtina, bus taikoma mažiau suėmimų, kartu padidės atvejų, kada įmokėta užstato suma pereis valstybės nuosavybei.
IV. Nauda visuomenei	Naujomis teisinio reguliavimo nuostatomis bus sustiprintas visuomenės pasitikėjimas valstybės teisine sistema, sukuriant prielaidas efektyviai taikyti kardomąją priemonę užstatą. Kartu bus subalansuoti baudžiamąsias bylas nagrinėjančių teisėjų darbo krūviai, užtikrinant visuomenei greitesnį bei kokybiškesnį baudžiamąjį procesą.

Vadovaujantis Numatomos teisinio reguliavimo poveikio metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. spalio 16 d. nutarimo Nr. 1276 redakcija), 3 punktu, kuriame reglamentuojama, kad turi būti atliekamas prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektų, teikiamų svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, kai numatoma reglamentuoti

iki tol nereglamentuotus santykius, taip pat kai iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas, Įstatymo projekto poveikio vertinimas nėra atliekamas.

Įstatymo projektas buvo derintas su Lietuvos advokatūra, Lietuvos Respublikos generaline prokuratūra, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos, Teisėjų taryba, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba. Dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta, pateikiama derinimo pažyma.

Įstatymo projektas atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82.

Įstatymo projektas parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Įstatymo projektas paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemyje.

Įstatymo projektą parengė Teisingumo ministerijos Baudžiamosios justicijos grupės (vadovė Simona Mesonienė (tel. (8 5) 2662873, el. p. s.mesoniene@tm.lt) patarėjas Martynas Dobrovolskis (tel. (8 5) 2662899, el. p. m.dobrovolskis@tm.lt).

PRIDEDAMA. 25 lapai.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius